

Uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Nr 45/2016/2017

z dnia 28 lutego 2017 r.

w sprawie ustalenia Wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich projektowanych zgodnie z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań Uczelni od roku akademickiego 2017/2018

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1842 z późn. zm.) oraz § 39 ust. 1 pkt 4 Statutu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

Senat uchwala, co następuje:

§ 1

Ustala się wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie dokumentacji programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich projektowanych zgodnie z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań Uczelni, stanowiące załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i ma zastosowanie do programów kształcenia na rok akademicki 2017/2018 i lata następne.
2. Z dniem 30 września 2017 r. traci moc Uchwała Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego Nr 12/2015/2016 z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia Wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich projektowanych

zgodnie z wymaganiami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań Uczelni na rok akademicki 2016/2017.

Zgodność z protokołem stwierdzam

*Przewodniczący Senatu UKW
Rektor*

mgr Iwona Staszewska-Chyla

prof. dr hab. Jacek Woźny

**Wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni
w zakresie programów kształcenia
dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich
projektowanych zgodnie z wymaganiami
Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego,
a także
w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni
od roku akademickiego 2017/2018**

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, w skrócie nazywane Wytycznymi, zawierają postanowienia Senatu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w zakresie projektowania programów kształcenia, a także w zakresie wykonywania podstawowych zadań uczelni.
2. Wytyczne zawierają wykazy dokumentów (załączników), stanowiących części programu kształcenia i niezbędnych do jego uchwalenia.
3. Programy kształcenia projektowane są zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1842 z późn. zm.), ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r., poz. 64), rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1594), rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r., poz. 1596).

§ 2

1. Program kształcenia dla kierunku, poziomu i profilu bądź profili kształcenia uchwała rada podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, po zasięgnięciu opinii Wydziałowej Komisji ds. Studenckich i Jakości kształcenia, właściwego organu samorządu studenckiego i z uwzględnieniem niniejszych Wytycznych.
2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów uwzględnia w programie kształcenia wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów, o których mowa w art. 13b ust. 10 ustawy, a w przypadku gdy uczelnia prowadzi własny monitoring karier zawodowych absolwentów – również wnioski z analizy wyników tego monitoringu.
3. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni wykorzystuje w pracach mających na celu

określenie programu kształcenia doświadczenia i wzorce międzynarodowe.

4. Jednostka organizacyjna uczelni, prowadząca kierunki studiów, może w ramach danego kierunku prowadzić kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela. Program kształcenia, w ramach łącznej liczby godzin na danym kierunku, uwzględnia wówczas wszystkie wymogi określone w rozporządzeniu ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Kształcenie to staje się kształceniem kierunkowym.
5. Wykaz dokumentów stanowiących dokumentację programu kształcenia zawiera Załącznik Nr 1.

II. PROGRAM KSZTAŁCENIA

§ 3

1. Program kształcenia dla określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia obejmuje opis zakładanych efektów kształcenia oraz program studiów stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów.
2. Ogólnouczelnianą procedurę tworzenia, konsultowania i archiwizowania programów kształcenia, w tym efektów kształcenia, określają załączniki: Załącznik Nr 1.2, Załącznik Nr 2, Załącznik Nr 2.1.
3. Szczegółowe procedury tworzenia, konsultowania i archiwizowania programów kształcenia opracowują i przyjmują podstawowe jednostki organizacyjne uczelni.
4. Załączniki, o których mowa w ust. 2, określają obowiązkowy udział podmiotów i uczelnianych organów w procedurach tworzenia, konsultowania i archiwizowania programów kształcenia, wskazują też na możliwości fakultatywnego udziału w tychże procedurach dodatkowych podmiotów i organów.
5. Sposoby odbywania konsultacji oraz wyrażania opinii i ich dokumentowania określa każdy organ zobowiązany do przeprowadzania konsultacji i zasięgania opinii.
6. W zakresie tworzenia, konsultowania i archiwizowania programów kształcenia, a także odbywania konsultacji, wyrażania opinii i ich dokumentowania Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia na bieżąco formułuje rekomendacje.

§ 4

EFEKTY KSZTAŁCENIA

1. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia uwzględnia uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w rozporządzeniu ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6-8, w tym wybrane efekty kształcenia właściwe dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek studiów:
 - 1) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów

pierwszego stopnia;

- 2) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich.
2. Opis zakładanych efektów kształcenia zawiera również efekty kształcenia w zakresie znajomości języka obcego.
3. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera uwzględnia również pełny zakres efektów kształcenia dla studiów o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich.
4. W przypadku prowadzenia studiów na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia na każdej z tych form studiów.
5. Tabele opisu zakładanych efektów kształcenia dla kierunków studiów zawierają załączniki (Załącznik Nr 1.3, Załącznik Nr 1.4, Załącznik Nr 1.5).
6. Efekty kształcenia dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia określa Senat na wniosek rady podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni.
7. Efekty kształcenia, o których mowa w ust. 6 projektuje Rada Programowa danego kierunku studiów a uchwała rady podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni. Procedurę zatwierdzania i opiniowania programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, wskazuje Załącznik nr 1.2.
8. Opinię na temat programu kształcenia obowiązkowo wyraża właściwy organ samorządu studentów. Program kształcenia może być dodatkowo opiniowany przez innych studentów (danego kierunku lub innych studentów np. tych, dla których przygotowywana jest oferta studiów drugiego stopnia).
9. Opinie innych podmiotów czy organów, np. doktorantów, jednostek międzywydziałowych bądź dodatkowo powoływanych ekspertów, komisji czy interesariuszy wewnętrznych, warunkowane są koncepcją kształcenia i programem studiów. W każdym przypadku o konieczności zasięgnięcia dodatkowej opinii w procedurze tworzenia i uchwalania efektów kształcenia decyduje zainteresowany uczelniany organ.
10. Sposoby wyrażania i dokumentowania opinii w procedurze projektowania i zatwierdzania efektów kształcenia określa każdy organ zobowiązany do zasięgnięcia opinii. W tym zakresie Uczelniany Zespół ds. Jakości kształcenia sformułuje rekomendacje.
11. Projektując efekty kształcenia należy sporządzić:
 - 1) opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku, poziomu i profilu studiów (Załącznik Nr 1.3);
 - 2) tabelę pokrycia efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich przez kierunkowe efekty kształcenia – jeżeli dotyczy to projektowanych inżynierskich kierunków studiów (Załącznik Nr 1.4);
 - 3) tabelę pokrycia efektów kształcenia przewidzianych w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przez kierunkowe efekty kształcenia – jeżeli dotyczy to projektowanych studiów o specjalnościach nauczycielskich – (Załącznik Nr 1.5);
 - 4) opis różnic w stosunku do innych programów kształcenia realizujących w uczelni podobne cele i podobne efekty kształcenia – jeżeli sytuacja taka ma miejsce (Załącznik Nr 1.6).

12. Dodatkowo należy sporządzić matrycę efektów kształcenia, która służy weryfikacji planu i programu studiów. Matrycę można sporządzić według Załącznika Nr 1.9, można też ją sporządzić według projektu opracowanego w jednostce prowadzącej kierunek studiów.
13. W przypadku gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku i poziomie kształcenia studia o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów kształcenia sporządza się odrębnie dla każdego profilu.
14. W przypadku gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia na każdej z tych form studiów.
15. Ogólnouczelnianą procedurę weryfikowania i opiniowania opisu efektów kształcenia oraz ich określania przez Senat zawiera Załącznik Nr 2, Załącznik Nr 2.1.
16. Ogólnouczelniane procedury dotyczące weryfikacji efektów kształcenia zawierają załączniki: Załącznik Nr 1.7, Załącznik Nr 1.7.1.
17. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów opracowuje zasady dokumentowania osiągniętych efektów kształcenia.
18. W zakresie weryfikacji efektów kształcenia oraz zasad dokumentowania osiągniętych efektów kształcenia Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia na bieżąco formułuje rekomendacje.

§ 5

PROGRAM STUDIÓW

1. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia poza jego ogólną charakterystyką (Załącznik Nr 1.1 i Załącznik Nr 1.1.1) określa w szczególności:
 - 1) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia;
 - 2) moduły zajęć – zajęcia lub grupy zajęć – wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów kształcenia oraz treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS;
 - 3) sposoby weryfikacji i oceny osiągania przez studenta zakładanych efektów kształcenia (Załącznika 1.1.1, Załącznik Nr 1.10);
 - 4) plan studiów;
 - 5) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:
 - a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
 - b) z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
 - c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych;
 - 6) liczby punktów ECTS, które student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego, zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych, lub zajęć na innym kierunku studiów – patrz Wytoczne dotyczące Planu zajęć;
 - 7) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademic-

kim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki;

- 8) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki.
2. Program studiów powinien umożliwiać studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
3. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa dla każdego z tych obszarów procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
4. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1, służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
5. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 1, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
6. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów w celu doskonalenia programu kształcenia może dokonywać w nim zmian.
7. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni, o której mowa w art. 11 ust. 3 ustawy, doskonaląc program kształcenia, może, w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, dokonywać zmian:
 - 1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;
 - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia określonych przez senat uczelni aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;
 - 3) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniając najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, a także form i metod prowadzenia zajęć;
 - 4) koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną oraz dostosowania programu kształcenia do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.
8. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez senat uczelni.
9. Zmiany w programach kształcenia, o których mowa w ust. 6 lub ust. 7 pkt 1 i 2, mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
10. Zmiany w programach studiów, o których mowa w ust. 7 pkt. 3 i 4, mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
11. Zmiany w programach kształcenia wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są ogłaszane co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

PLAN STUDIÓW

1. Plany studiów, będące elementem programów studiów, opracowywane są według obowiązującego w uczelni wzoru (Załącznik Nr 1.8.1, Załącznik Nr 1.8.1a, Załącznik Nr 1.8.1b, Załącznik Nr 1.8.2, Załącznik Nr 1.8.2a, Załącznik Nr 1.8.2b).
2. Dla studiów pierwszego stopnia – licencjackich określa się 6 semestrów i co najmniej 180 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia. Odstępstwa od powyższego zapisu wymagają uzyskania zgody od Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia oraz Prorektora ds. Finansów i Organizacji.
3. Dla studiów pierwszego stopnia – inżynierskich określa się 7 semestrów i co najmniej 210 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia.
4. Dla studiów drugiego stopnia trzysemestralnych – magisterskich określa się 3 semestry i co najmniej 90 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów drugiego stopnia.
5. Dla studiów drugiego stopnia czterosemestralnych – magisterskich określa się 4 semestry i co najmniej 120 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu ukończenia studiów drugiego stopnia.
6. Dla jednolitych studiów magisterskich określa się 10 semestrów i co najmniej 300 punktów ECTS jako warunki uzyskania dyplomu jednolitych studiów magisterskich.
7. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.
8. Łączny wymiar godzin na kierunku, wymiar praktyk zawodowych oraz procentowy udział zajęć innych niż wykładowe w stosunku do łącznej liczby godzin nie może być większy niż w obecnie obowiązujących planach studiów.
9. Moduły zajęć – zajęcia lub grupy zajęć – ujęte w planach studiów mają przypisane efekty kształcenia oraz liczby punktów ECTS. Przypisanie punktów ECTS nie dotyczy wychowania fizycznego.
10. Modułom zajęć – zajęciom lub grupom zajęć – na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych przypisane są te same liczby punktów ECTS.
11. Liczbę godzin zajęć dydaktycznych na studiach niestacjonarnych określa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów przy zachowaniu zasady, że program kształcenia realizowany jest w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów w wymiarze od 50% do 60% ogólnej liczby godzin zajęć określonej dla danego kierunku studiów stacjonarnych. Nie stosuje się powyższego przelicznika do modułów regulowanych odrębnymi aktami prawnymi.
12. Minimalna liczba punktów ECTS wymagana do zaliczenia semestru studiów – 30, roku studiów – 60.
13. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25–30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnię, zgodnie z planem studiów, oraz jego indywidualną pracę.
14. W planach studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich dla nowo tworzonych kierunków nie wprowadza się zajęć ogólnouczelnianych. W

- planach studiów kierunków w trakcie cyklu kształcenia usuwa się zajęcia ogólnouczelniane pomniejszając łączną liczbę godzin określoną dla kierunku oraz pomniejszając liczbę punktów ECTS przy zachowaniu liczby punktów ECTS właściwej dla studiów określonej w §6 ust. 2-6. W sytuacji gdy, liczba punktów ECTS właściwa dla studiów jest równa liczbie określonej w §6 ust. 2-6 należy przenieść punkt ECTS na inny moduł.
15. W planach stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich kierunków studiów przypisanych do obszarów innych niż odpowiednio humanistyczne lub nauki społeczne wprowadza się zajęcia z obszaru nauk humanistycznych lub nauk społecznych, za które student musi uzyskać nie mniej niż 5 pkt ECTS.
 16. Wprowadzenie do programu studiów zajęć, o których mowa w ust. 15, nie powoduje automatycznie zwiększenia liczby obszarów, w ramach których prowadzony jest kierunek studiów.
 17. Realizacja zajęć, o których mowa w ust. 15 odbywa się w ramach łącznego wymiaru godzin na danym kierunku i nie może powodować jego zwiększenia.
 18. Zajęcia z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych, o których mowa w ust. 15 mogą stanowić element kształcenia kierunkowego. Tym modułom zajęć należy wtedy przypisać kierunkowe efekty kształcenia.
 19. W przypadku programów kształcenia realizowanych poza obszarami nauk humanistycznych i społecznych, zajęcia z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych, o których mowa w ust. 15, mogą mieć charakter „zajęć ogólnych” bądź mogą stanowić osobny moduł zajęć. Dla tych modułów zajęć jednostka prowadząca kierunek studiów określa efekty kształcenia, inne niż kierunkowe. Efekty kształcenia, inne niż kierunkowe, nie podlegają określaniu przez Senat (Załącznik Nr 1.3.1).
 20. Organizacja i planowanie zajęć, o których mowa w ust. 15, należy do jednostek prowadzących kierunki studiów.
 21. W planach studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich dla nowopowstających kierunków wprowadzenie zajęć terenowych/ćwiczeń terenowych/wyjazdów studyjnych/obozów/i itp. modułów wymaga przed utworzeniem kierunku studiów uzyskania zgody Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia oraz Prorektora ds. Finansów i Organizacji.
 22. W planach stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich wprowadza się zajęcia z języka obcego nowożytnego.
 23. W planach stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich wprowadza się zajęcia z języka obcego nowożytnego w wymiarze:
 - 90 godzin na studiach pierwszego stopnia (3 semestry) – posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
 - 30 godzin na studiach drugiego stopnia (1 semestr) – posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii;
 - 120 godzin na jednolitych studiach magisterskich (4 semestry) – posługiwanie się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii.
 24. Zajęcia z języków obcych, za które student musi uzyskać 2 pkt ECTS za każdy semestr, umieszcza się w planach stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych stu-

diów magisterskich od semestru I, a w planach stacjonarnych studiów drugiego stopnia od semestru II, a dla trzysemestralnych studiów II stopnia od I semestru.

25. Zajęcia z języków obcych na studiach niestacjonarnych umieszcza się w planach I roku studiów.
26. Zajęcia z języków obcych, o których mowa w ust. 23, zapisywane są we wszystkich planach studiów pod nazwą: „Język obcy”.
27. Zajęcia z języka obcego w każdym semestrze kończą się zaliczeniem z oceną.
28. W planach studiów nowo tworzonych kierunków studiów stacjonarnych pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich wprowadza się zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 30 godz., którym nie przypisuje się punktów ECTS. W przypadku planów studiów stacjonarnych pierwszego stopnia oraz jednolitych magisterskich kierunków w trakcie cyklu kształcenia wychowaniu fizycznemu w wymiarze 30 godz., którym nie przypisuje się punktów ECTS. Natomiast w planach studiów stacjonarnych drugiego stopnia oraz studiów niestacjonarnych dla wszystkich poziomów kształcenia należy usunąć moduł wychowanie fizyczne, a o liczbę godzin należy pomniejszyć łączną liczbę godzin dla kierunku studiów oraz zmniejszyć punkty ECTS. W przypadku kiedy liczba punktów ECTS jest wyższa od liczby punktów ECTS właściwej dla studiów określonej w §6 ust. 2-6, albo przenosząc punkt ECTS na inny moduł w sytuacji kiedy liczba punktów ECTS właściwa dla studiów jest równa liczbie określonej w §6 ust. 2-6.
29. Zajęcia z wychowania fizycznego, oferowane na wszystkich kierunkach stacjonarnych studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych magisterskich realizowane są w IV semestrze studiów.
30. Zajęcia z wychowania fizycznego nie podlegają zwolnieniom. W przypadku niemożności realizowania przez studentów programu zajęć z wychowania fizycznego, Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu organizuje i przeprowadza zajęcia o charakterze rehabilitacyjnym, rekreacyjnym, popularyzatorskim bądź teoretycznym.
31. W programach studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich należy zaplanować szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny.
32. Szkolenie w zakresie BHP realizowane jest poza planem studiów.
33. Szkolenie w zakresie BHP realizowane jest w ramach zajęć dydaktycznych, w formie wykładów, ćwiczeń lub seminariów, a udział studenta w szkoleniu prowadzący potwierdza zaliczeniem.
34. Sposób realizacji szkolenia w zakresie BHP określi Zarządzenie Rektora UKW.
35. Wszystkie moduły (przedmioty) i wszystkie formy zajęć przewidziane w planie studiów podlegają zaliczeniu.
36. Zajęcia z wychowania fizycznego, zajęcia o charakterze seminaryjnym (proseminarium, seminarium i in.), a także moduły (przedmioty) niekończące się w danym semestrze egzaminem lub zaliczeniem z oceną podlegają zaliczeniu poprzez wpisanie do przewidzianej dokumentacji formuły „zal”.
37. Zajęcia o charakterze seminaryjnym, niepodlegające ocenianiu, określa jednostka prowadząca kierunek studiów.
38. Zajęcia niekończące się w danym semestrze egzaminem lub zaliczeniem z oceną okre-

śla jednostka prowadząca kierunek studiów¹.

39. Pozostałe zajęcia, przewidziane w planie studiów, podlegają ocenianiu, według skali ocen przewidzianej w Regulaminie Studiów.

MODUŁY ZAJĘĆ DO WYBORU

40. Program studiów umożliwiający studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1, zakłada realizację owego wyboru poprzez:
- wprowadzenie do programu i planów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich co najmniej dwóch specjalności o różnych modułach na każdej z nich;
 - wprowadzenie do programu i planów studiów „bloku zajęć do wyboru” (min. dwa bloki) o różnych modułach na każdym z nich.
41. Moduły kształcenia do wyboru muszą stwarzać studentowi możliwości uzyskania liczby punktów ECTS w wymiarze nie mniejszym niż:
- 54 pkt ECTS – dla studiów pierwszego stopnia o łącznej liczbie 180 punktów ECTS;
 - 63 pkt ECTS – dla studiów pierwszego stopnia o łącznej liczbie 210 punktów ECTS;
 - 27 pkt ECTS – dla studiów drugiego stopnia o łącznej liczbie 90 punktów ECTS;
 - 36 pkt ECTS – dla studiów drugiego stopnia o łącznej liczbie 120 punktów ECTS;
 - 90 pkt ECTS – dla jednolitych studiów magisterskich o łącznej liczbie 300 punktów ECTS.
42. Uruchamiane dla określonego kierunku, poziomu i profilu studiów specjalności bądź bloki zajęć do wyboru, a zwłaszcza ich liczba, muszą uwzględniać kryteria zezwalające na uruchamianie danej formy zajęć określone w uchwale w sprawie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych, pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad ustalania godzin obliczeniowych oraz liczebności grup zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.
43. Na etapie rekrutacji konieczne jest informowanie kandydatów na studia o zasadach wyboru specjalności lub bloków do wyboru określonych w uchwale w sprawie zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych, pensum dydaktycznego, warunków jego obniżania, zasad ustalania godzin obliczeniowych oraz liczebności grup zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

PRAKTYKI

44. Jednostki prowadzące kierunki studiów o profilu praktycznym określają ogólny wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych oraz łączną liczbę punktów ECTS, któ-

¹ **Komentarz:** zajęcia niekończące się w danym semestrze egzaminem lub zaliczeniem z oceną, to np. wykład lub inne formy zajęć trwające 2 semestry lub dłużej – w takiej sytuacji program studiów może (ale nie musi) zakładać oceniania osiągnięć studenta po każdym semestrze.

rá student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych.

45. Na studiach o profilu praktycznym należy projektować praktyki zawodowe jako część planu studiów w wymiarze co najmniej trzech miesięcy w ramach łącznej liczby godzin przeznaczonych na realizację zajęć dydaktycznych oraz w ramach łącznej liczby punktów ECTS dla kierunku studiów.
46. Jednostki prowadzące kierunki studiów o profilu ogólnoakademickim mogą ująć w planie studiów praktyki w ramach łącznej liczby godzin dla kierunku, dla których określają liczbę punktów ECTS. Odstępstwo od tego wymaga uzyskania zgody Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia oraz Prorektora ds. Finansów i Organizacji. Nie dotyczy to studiów, dla których ujęcie w planie studiów praktyk wynika z odrębnych przepisów.
47. Opis wymiaru, zasad i form odbywania praktyk zawiera Załącznik Nr 1.8.3.

III. WEWNĘTRZNY SYSTEM ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

§ 7

1. Elementy Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia określają uchwały Senatu (o stosowaniu w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w sprawie określenia procedury potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego), zaś narzędzia i procedury stosowane w ramach Wewnętrznego Systemu, w tym ogólnouczelnianą procedurę weryfikacji efektów kształcenia, określa Załącznik Nr 1.7.
2. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem opinii nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego, przedkłada radzie tej jednostki na koniec roku akademickiego ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia. Wnioski z tej oceny uwzględnia się przy doskonaleniu programu kształcenia.
3. W zakresie funkcjonowania i doskonalenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia na bieżąco formułuje rekomendacje.

IV. PROJEKTOWANIE I DOKUMENTOWANIE KIERUNKU STUDIÓW

§ 8

1. Projektując studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia podstawowa jednostka organizacyjna musi spełniać warunki, o których mowa w rozdz. 3 rozporządzenia ministra nauki i szkolnictwa wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów.
2. Wniosek podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, o której mowa w art. 11 ust. 3 i 5 ustawy, o nadanie uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, musi spełniać warunki i kryteria opisu wskazane w § 15 ww. rozporządzenia.
3. Dla nowopowstających kierunków studiów łączny wymiar godzin na danym kierunku

określa rektor, po zasięgnięciu opinii Senackiej Komisji ds. Studenckich i Jakości Kształcenia.

4. Jednostka organizacyjna uczelni przystępująca do prac nad programem kształcenia nowopowstającego kierunku przedstawia rektorowi jego koncepcję i wnosi o określenie łącznego wymiaru godzin na danym kierunku studiów.
5. Na etapie tworzenia nowego kierunku studiów jednostka organizacyjna uczelni, w porozumieniu z prorektorem ds. finansów i organizacji, określa elementy kosztochłonności projektowanego kierunku.
6. Narzędzia i sposoby określania kosztochłonności kierunku studiów wskazuje prorektor ds. finansów i organizacji.
7. Dane dotyczące kosztochłonności projektowanego kierunku studiów stanowią element wewnątrzuczelnianej dokumentacji i służą wewnątrzuczelnianym procedurom.
8. Przy tworzeniu kierunków studiów bądź dokonywaniu zmian w efektach kształcenia (i możliwości ich uruchomienia bądź obowiązywania z początkiem danego roku akademickiego) należy uwzględniać przebieg wszystkich procedur, w tym procedur ogólnouczelnianych, koniecznych do przeprowadzenia w danym okresie.
9. Dokumentację, będącą przedmiotem ogólnouczelnianych procedur, należy przekazywać odpowiednio do Działu Dydaktyki oraz Biura ds. Jakości Kształcenia co najmniej 6 tygodni przed posiedzeniem Senatu, który określi efekty kształcenia dla danego kierunku studiów. Dokumentację, o której mowa oraz przebieg koniecznych procedur opisuje Załącznik Nr 2.1.
10. Harmonogram posiedzeń Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, dokonującego formalnej oceny przedkładanej dokumentacji, ustala się na poszczególne semestry roku akademickiego i podaje do wiadomości na stronie internetowej Biura ds. Jakości Kształcenia.
11. Wersje dokumentacji kierunków studiów, w tym wersje elektroniczne, należy przygotowywać według zasad określonych w załącznikach.
12. Jednostka organizacyjna prowadząca kierunek studiów odpowiada za zgodność obu wersji przekazywanej dokumentacji.

§ 9

1. Uchwalone przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej plany studiów przekazywane są do Działu Dydaktyki.
2. Jednostka organizacyjna prowadząca kierunek studiów odpowiada za prawidłowe sporządzenie planu studiów, za wszelkie zestawienia i przeliczenia, które są integralną częścią planu studiów.
3. Plany studiów, sprawdzone pod względem formalnym, rejestrowane są w Dziale Dydaktyki poprzez nadanie sygnatury.
4. Oryginały planów studiów archiwizowane są w Dziale Dydaktyki.
5. Kopie dokumentów, o których mowa w ust. 1, przekazywane są do kierownika jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów oraz do kierownika właściwego dziekanatu.
6. Jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów zobowiązana jest do przechowywania i archiwizowania wszystkich dokumentów opracowanych na podstawie niniejszych wytycznych.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 10

W sprawach dotyczących programów kształcenia oraz podstawowych zadań uczelni nieobjętych postanowieniami Wytocznych decyduje Rektor Uniwersytetu.